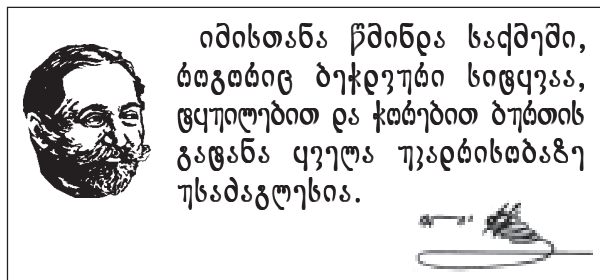

საქართველოს

დაარსებულია
1918 წელს.

შაბათი, 25 მარტი, 2006 წელი.
№ 60 (5398)

რესპუბლიკა

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@iol.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

როგორ „უბერავს“
კოკოიტი,
რას ბუბურობს
ბუკაევი
და რანაირად
ანიორცულებს
მათს „ნააზრავს“
პრუბიუნოვი

ნ. ბ-2 გვ.

კუს ტბაზე
უცხოელებს ძარცვავდნენ

ნ. ბ-6 გვ.

ვინ ასაჭურისებს
ქართულ
სიწმინდეებს?!

ნ. ბ-3 გვ.

ოლიგარქული
კთული
ქუჩისა,
უიარღობო!

ნ. ბ-2-3 გვ.

რუსეთის ფედერაციის
საგარეო საქმეთა სამინისტრო:
სამხრეთ ოსეთის სტატუსი
მოლაპარაკებაზე უნდა განისაზღვროს

ნ. ბ-7 გვ.

ჩაჩი
ოცნებობდა
ქივჩიანური

ნ. ბ-15 გვ.

აჩ შაქარაშვილი,
გეოგრაფი
შაქარაშვილი ~
შაქარაშვილი
შინაშვილი
შაქარაშვილი...

ნ. ბ-11 გვ.

ჩი
დაბეჭდეს...

ნ. ბ-8-9 გვ.

დემოკრატია
დემოკრატია

ნ. ბ-6 გვ.

სომხეთი
სამოციქულო წმიდა
ეკლესიის საქართველოს
ეპარქია ღვთ.

ნ. ბ-5 გვ.

ინტერპრეტაციები

დღის თემა

ვინ ასაჭურრისაზს ქართულ სიწმინდაებს?!

ივის მიუხედავად, რომ გაქვდითი მადონ მიწებივინა ელმეტრონულს, სიტყვა რომორ მომდარუნდვა პი-ლივიზიზა აუზის სათმეველად პი-რიქით, ტელეხედავა კარგა ხანისა ჟურნალისტიკის ბრთმირვწულ ლიდერად იქცა.

ტელევიზია ყველაზე მოვარატიუ-ლი ინფორმაციორია. ტელევიზია უპირველესი კულტურულ-საგანმანათლებლო განუწყვლუგაა. ტელეხედავა ერისა და გერის შვიკავვირე-ბელი, ეროვნული მსოფლმდევლე-გის სასიკეთოდ შიძცვლელი, თითოეული გონიერი განუარვლის რგვი-ნის, სისალისის, ამაღლებული გან-წყურვების შვიმწელ-დამგვირე-ბელია.

ეს – ნორმალურ ქვეყნებში... ჩვენს „შევილი“ საქართველოში კი, ვითომ დამოუკიდებელი ტელეკომპანიების ახსოვლური შიგანე-ლესუბა პირწინდელ დამოყალიბდა (ანთხდართან ყალბდვბამამდვლე-გის, სიცრუის, ძალადოგის, ერისა და გერის დავირისიკრების, კუთხურ-გის, ყოველივე წილად და აბაღვბუ-ლის, გრავალსაუშუნწვანი ძაბრთული ტრადიციების მოწმობის, გეცნიერე-გის, განათლების, რელიგიის დავინ-ნების უმთავრეს საშუალებად.

არა, შიგანევიგ სასიამოვნო სა-ნახოვებიც (გოუბას რომ მახინამს გვხვდება, მაგრამ ყველა მათგანი, ან თითქმის ყველა მათგანი, საზღვარ-გარეთული ტელეკომპანიების საბე-ტორე გაღაცებათა ხსლია და ჩვე-ნი სოფლის კლუბებში ბრთული წლების წინათ დიდგმულ სატი-რულ-იუმორისტულ სკატჩებზე მაღლა ვერ დიდდა.

* * *

... ხომ კარგად გავიგონეთ, ძვირ-ფასო ტელეგაქრებლებო, რომორი ყოვლისმცოდნის გონორით დავგ-მოქვრა „თავისუფლების“ ინსტი-ტუტის თვალისწინად ლევან რამიშ-ვილმა გუშინწინ, ეპა სოფერისას („რუსთავი-2“ ძაღვაცვამი „თავისუ-ფალი თემა“: **სამეურვეო საბჭო, გა-უნწყვლოგის შესახებ კანონის შე-საგახისად, 6 წლის ვადით არის არ-ჩებული და... პარლამენტის დავებუ-ფებებამ რაც არ უნდა მოინდომოს, ამ დროის განმავლობაში ხელს ვე-რაფინ ხსლებს...** თანაც, საზოგა-დოებრივი გაუნწყვლის შესახებ

კვირის თვალსაწიერი

თლიოჯიქო ქთული ქიუნი, უიწთლით!

(მეორე გვერდიდან)

მაგრამ, რამდენად მტკიცდება ეს „ელაბტი“ ბრთი (დასაბლი როდია, რომ ძალზე გვერს ასე სულაც არ მო-ეწენად, ის კი მიერად, თუ რომორ მოხ-და ამ საუბრის ჩანება, ხოლო მისამე – რომორ და რატომ აღმოწნდა ეს ჩა-ნანბარი „კონსერვაციორთა“ ხელში.

საქართველოს პრეზიდენტის პირა-დი საუბრის მოსმენა უზენაესი სასა-მართლო გადაწყვეტილების გარეშე, საქართველოს კონსტიტუციის უხეში დარღვევა და, თვით პრეზიდენტზე რომ აღარაფერი ვთქვათ, ხალხის შე-ურაცხყოფაა, უფრო მეტიც, შეძარბა მის მიგართ, რადგან ქვეყნაში, სადაც დაცული არ არის პრეზიდენტის პირა-დი ცხოვრების ხელშეშეშეშეშე უფ-ლება, გუნდებში, უფრო მეტად რიგითი მოქალაქე. რაც მთავარია, ქვე-ყანაში, სადაც ბრთხელ მოსდის ანათი რამ (მნიშვნელობა სულაც არა აქვს, რომ ეს გარდგანდელი იყო, რა გარან-ტირა, რომ კვლავაც არ მოსდებ?

ამ ბრთი ვერაუდი უნდა გამოვთქ-ვა: საბტლოუმო საუბრის ის ჩანანბარი ისათი სუფთაა, ისე მაღალპროფესი-ულად არის გაკეთებული, რომ „შე-მტხვევითი კაცის“ ნახელავს არ ვგავს. ამაგარდ სპეცსახსაუბრის ნამოშებე-რია, სავარაუდოდ – უცხო ქვეყნის (ჩვენი სპეცსახსაუბრის ნამოშებდარი რომ იყოს, ის ამაგდ ამოყვრდნა თავს, ამაგდ რა უნარდვლო ხელი ხელი-სუფლებას დასიცარ დაახნდვბა მის რაიბ გზით გამოწმენდა.

ისე, გასაკვირი სულაც არ იქნება, საუბარი თვით ასლან აბაშიძის რომ ჩანდეს „დოკუმენტად“.

უარყოფითი დამოკიდებულება გა-ლი ისევე დიდებრთად შიძცვლბა, რომორც განათლების რეფორმის მიმდინარეობის შესახებ...

მოდი და ნო გავცდებო! თავისუფ-ლების ინსტიტუტისა და სოროის „მათხოვრები“ (როგორც მათ „ზვი-აღისტები“ და არა მარტო ისინი უწოდებენ, კარგა ხანის საკუთარი ღოგის იმით ეპარ იმირიბინ და თუთიყუშობით იმირებან კახა ლე-გიას სიტყვებს განათლების რე-ფორმის წარმატების შესახებ.

გრამ და ყრუ უნდა იყო, რომ ამ საყოვლთაო, მართლაც გლოგა-ლურ პროგნოზზე სასაბრთველო გეცნიერებათა აკადემიის მსოფლიო-ში აღიარებული თავკაცის, აკა-დემიკოს თამაზ გამყრელიძის და სხვა მისი თანამოაზრების თვალ-საზრისი არ გავიყარო (წარმოე-გი დავიგებდა „საქართველოს რეს-პუბლიკაში“, „თბილისში“, „24 სა-ათში“, ჟურნალში „გურჯინ ეროვ-ნებისა“ და სხვ.

ვთქვათ, ასაკი ვსული, გაიხს და პაპის ტოლი გამოცდილი, გრძინი ხალხის აზრი არ განმტარებთ (ქნუ-თუ, თქვენი თანატოლის, ვინაცის სა-ხელმწიფო შენივრისტების ევრეზი-ული კულტურების კვლევის კათედ-რის გეგნებარის, რომის პაპის აღმო-საპლური ინსტიტუტის მიწვეული პროფესორის, პატიჟანის სამოცემ-ლო გიგლიოტეპის გეცნიერ-ოგნულ-ტანტის, ახალგაზრდა კაცის გაბა-შურებიათ წერილი „ახალი ბრთხე-ნიწაფური“ გინც არ წავიკითხავთ? რა თქმა უნდა, არ წავიკითხავთ. თქვენ სიმაბრთლად ჯანსაღი აზრი

არ განმტარებთ. თქვენი მოქვპ-რი და დამკვლიანებელი სოროისა და თავისუფლების ინსტიტუტის წესდებაა, რომელიც ქართული ეროვნული ფენომენის დასაჭური-სებლად გოგინეგს საბართველოში.

ვერ მოხწვრებით! ან, რატომ ვგონი ლევან რამიშ-ვილს, რომ სამეურვეო საბჭო და თვით საზოგადოებრივი გაუნწყ-ლოგის ახალი ხელმძღვანელიც 6 წე-ლიწადი ხელშეშეშეშეშე?

გაუნწყვლოგის შესახებ კანონი კი არა სახელმწიფოს კონსტიტუ-ციაც ფარაბინა ძალაღდია, თუ ის ხალხის ხმაზე ყურს არ უბდებს და პრაქტიკულად არავინ ახორციე-ლებს ანათ დროს ხალხი ცვლის კა-ნონებსაც და ხელისუფლებასაც.

საზოგადოებრივი გაუნწყვლელი ხალხის ჯიგოდან ვინანდვბა და ის ასეთ უსახურ გაუნწყვლოგას დიდ-ხანს ვეღარ იტანს. უკვე აშკარად ჩანს, რომ „კინწურვიზია“ დირე-ბულს ვერაფერს შეძნის.

სხვათა შორის, „თავისუფალ თე-მაში“ ბრთლაც გონივრულად იხუშ-რა პარლამენტარმა მანანა ჯეგაშ-ვილმა: ისლად გავრჩენია, დავლეო-დით მარტის ბოლოს, რა დროის-თვისაც სამეურვეო საბჭო და საზო-გადოებრივი გაუნწყვლოგის დირექ-ტორი სრულიად ახალ პროექტებს გვირდებოდნენ!

ზუსტად მარტის ბოლოა, 25... დარჩა 5 დღე!... * * *

მართალია, თ. კინწურავვილის და სამეურვეო საბჭოს დაცვისად-

სპარტაკ ქოვულია

პროტესტი

ხელფასების გაზრდას მოითხოვენ

„ჩვენ ვართ თავმოყვარეობაზე და-სული ხალხი“, – ამ სიტყვებით მი-მართა მებრეოვლიტების გუბაქბს გუშინ გამართულ რიგგარეშე ყრი-ლოვბა თბილისის მებრეოვლიტე-ნის პროექტავირების ხელშეშეშეშე-ლოგის ბრთ-ბრთბა კანდიდატბა გე-სო სერატიშვილმა.

ყრილოვბა მებრეოვლიტების ახა-ლი გენერალური დირექტორი დავით ალავეიკიძე წერდოდა. რომორც მან გა-ნაცხდა, ორგანიზაციის ხელფასები 2007 წლიდან გაიზარდა, თუმცა ამ პე-სუბა მებრეს თანამშრომლების უკ-მაყოფილება კიდევ უფრო გააძაფრა.

მებრეოვლიტების თანამშრომლებს მხარდაჭერა ყრილოვბაზე მისულმა პროფკავშირების თანამშრომარებ ირაკლი მებრესიშვილმა აღუთქვა და აღნიშნა, რომ ყველა პროვლბა მო-ლაპარაკების გზით უნდა გადაიჭრას. ამის საპასუოდ თი. დავით ალა-ვიკმა განაცხადა, რომ ყოველთვის გზადდა შეხვედრს და მოუსმინოს სარეზამტოლოდ 150 მიმანებას გა-უზარდა ხელფასი 50 პროცენტით.

ინტერპრესნუსი

ოპოზიცია

სტუმენტოა აქცია დამგალა

სულხან-საგა ორგანიზაციის სახელობის პედაგოგიური უნი-ვერსიტეტის წინ სტუმენტოა გამაფრთხილებელი აქცია და-იგალა.

სტუმენტები პედაგოგიური უნივერსიტეტის უცხოენათა ინ-სტიტუტთან გამართიანებასთან დგახვირებულ საპითსთა გარ-კვევს მოითხოვდნენ და უნივერ-სიტეტის მოგავალ რექტორ გი-გი თევზაქსთან ან განათლების საინისტროს წარმოგადგენო-თან შეხვედრა სურდათ, თუმცა აქციის მოწაწილებთან გუშინ არავინ მისულა.

აქციის დაშლისკენ სტუმენ-ტბს უნივერსიტეტის რექტორმა დავით გალაგონიამ მოუწოდ. განსტუმენტბს სიხშირე, სასწავ-ლო პროცესი გააგრძელონ და მოვლენების განვითარებას და-ელოდონ. – ეს არის მცირე გაუ-გებრობა, რომელიც ძალიან მა-ღე დასრულდება, – განაცხადა გალაგონიამ.

სამედიცინა პედაგოგიური უნივერსიტეტის და ენისა და კულტურის უნივერსიტეტთან გაბრთიანებას. გამართიანების შედეგად, სასწავლებელს ილია ჭავჭავაძის სახელობის სახელ-მწიფო უნივერსიტეტი ეწოდება, რაც სტუმენტბმა გააპროტეს-ტბს. მათი განცხადებით, გაბრ-თიანებულ სასწავლებელს პედა-გოგიური პროფილი უნდა შეუ-ნარჩუნდეს, რაც სახელწოდება-შიც უნდა აისახოს.

სტუმენტები შეკრებას ორშა-ბათს, 27 მარტს კვლავ გეგმავენ.

ვინ ნამდვილია,

ვინ ყალბი?

პოლიტიკური მოქმედება „X XI საუკუნის“ ლიდერები „ქრსტი-ვატიული პარტიის“ ლიდერბს ყალბი მოქმედებრობაში აღე-ნაშუალებენ.

„X XI საუკუნის“ ლიდერებმა დღეს პრესკონფერენცია გა-გართეს და განაცხადეს, რომ „ქრსტივანტორებმა“ ედუარდ შევარდნაძისა და ასლან აბა-შიძის საბტლოუმო ჩანანბრის ნამოშებეშენი და შევარდ-ნაძის დაპატიმრების მოთხოვ-ნით უფრო მნიშვნელოვანი სა-პითხედიდან ყურადღება გადა-იტანეს.

ელიზბარ ჯაველიკი ცრუ-ოპოზიციას უწოდებს „რესპუ-ლიკალებსაც“.

„ამირიქის ხალხისუფლებას სა-ბართველოს დღევანდელი ხელი-სუფლების ჩანაცვლებას „რეს-პუბლიკალებით“ გეგმავს“, – აცხადებს ჯაველიკი.

„X XI საუკუნის“ ლიდერები აცხადებენ, რომ აუცილებელია საზოგადოებრივი ნამდვილი და ყალბი მოქმედება ბრთმანთის-გან გაიჭნოს.

„ეროვნული წინააღმდეგობის შტაბი“ – ქუთაისში

ქუთაისში „ეროვნული წინააღ-მდეგობის შტაბი“ დაფუძნდა, რომელშიც ქუთაისში მოქმედი ოპოზიციური პარტიები და არა-სამთავროვო ორგანიზაციები გაბრთიანდნენ.

შტაბის დაფუძნების ცერემო-ნია „ლიბერალისტული პარტიის“ ქუთაისის ოფისში შედგა. დღე-იდან „ქრსტივანტორები“, „ლეი-ბორისტები“, „ახალი მემარჯვე-ნებები“ და სხვა ოპოზიციური პარტიები ქუთაისში ყველა იმ პროცესზე მოყახდნენ რეაგირე-ბას, რასაც საბტო ოფისში, თბი-ლისში დაგებავდნენ.

„ეროვნული წინააღმდეგობის შტაბი“ ქუთაისში პირველ საპ-როტესტულ აქციას 30 მარტს იმე-რეთის საგარეო ადმინისტრაცი-ის წინ გამართავს.

ინტერპრესნუსი

იაპონიეში 30-40 წლის ასაკის ქალები 35 პროცენტზე მეტს შეადგენს. მარტოებელთა მაჩვენებელი რაოდენობა კი ამაზე მეტია. მიუხედავად ამისა, იაპონელი ქალები მიიჩნევიან ევროპისავე, ძირითადად, ინგლისისავე, სტადე, გათი აზრით ყველაზე განათლებული და ძალის პარიერის დამფარვეთელი მაგაპიტებია. ნოსლანდ ალბიონში უკვე ბაიხსა, „სამაჰანლოო საბანტო“, რე-მპლსა დიდი წარმატების იმედი აქვს. სხვათა შორის, ინგლისში მარტოებელთა 1.650.000 კაცი. გა-უთხოვარი ქალები რაოდენობა კი დანახეობით 400 ათასია.

მოკლედ

მინსკის მილიციამ გაფანტა ოპოზიციის მიტინგი, დააკავა უფრო 200 კაცი. თვითმხილველთა თქმით, ეს იყო „გალორუსიაში მასშტაბური აქციების აპკვეთის მიზნით მილიციის მიერ განხორციელებული ყველაზე დიდი აქცია ოპერაცია“. ანგ სულ 15 წუთი დასაწყისი. ყოველივე ამის მიუხედავად, ოპოზიციის მიხედვით, მათი მიტინგის გამართვა 25 გარბნისთვის.

შპს შირაკმა ევროკავშირის უმაღლეს წრეებში დაიცვა ფრანგული ენის სტატუსი და ამისთვის საფრანგეთის პრეზიდენტმა საკმაოდ ორიგინალური მითითება მიმართა. როცა ევროკავშირის 25 ქვეყნის მთავრობათა მეთაურების შეხვედრის დროს შირაკის თანამდებარე სიტყვით ინგლისურ ენაზე გამოვიდა, საფრანგეთის პრეზიდენტმა და ამ ქვეყნის მთავრობის კიდევ ორმა წარმომადგენელმა დამოუკიდებლად დატოვეს დარბაზი.

გლოგალური დატოვების პირობებში მსოფლიო ოქიანის დონე მოიმატა უფრო სწრაფად, ვიდრე ამას ვერაულოდნენ. ახალი გამოკვლევების თანახმად, ათოვით ქალაქი და ტერიტორიები მიმდინარე საუბრის დაშლას განიცდიან.

თვის შეიძლება მთლიანად დატოვდეს. მათ რიცხვში შედის ისეთი ევროპული ქალაქები, როგორიც არის ბოგოტი, ტოკიო, ლონდონი, აგრეთვე, ნიდერლანდის და ბენელუქსის ტერიტორიებზე მნიშვნელოვანი ნაწილი.

საფრანგეთში ახალგაზრდობის მიერ დაწყებული საპროტესტო გამოსვლების გამო 100-400 დოლარით განიჭდა ტურისტული საგზურები. მოსკოვის ჯოგირთი ტურისტული ფირმის მომსახურებით, პარიზში პარტნიორებმა გააიზღვის საგზურები, რადგან მათ ეზინი, რომ ქვეყანაში უნდასრის გამო, საფრანგეთში ჩასვლის მსურველთა რიცხვი მნიშვნელოვნად შემცირდება. მაგალითად, 8-დღიანი ტური მოსკოვიდან პარიზში ახლა მხოლოდ 530-600 ევრო ჯდება. „საგზურში“ საგზურებიც უფრო ხელმისაწვდომი გახდა – ისინი 100-200 ევროთი განიჭდა.

რუსეთი და საქართველო
ვერ უქადს პოზიციითა დახედობა

მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში რუსეთის განვითარების შესახებ მოლაპარაკების დროს რუსეთი და საქართველო ვერ შეძლეს თავ-თავიანთი პოზიციების დახედობა. საქართველო იმუშავა, რომ გააუმჯობესოს რუსეთთან უკავშირეობის ორგანიზაციის პოზიციები და აღაწახსოვოს მოსკოვის ნაპირს ვალდებულებათა შესრულებას. ორი ქვეყნის დიპლომატიის განვითარება მოლაპარაკება გამართეს ქვეყნებში, თუმცა, ვერ მოახერხეს კომპრომისის გამოხატვა. „ჩვენი პოზიციები არცთუ ისე დახედობა“, – გვითხრა რუსეთის დიპლომატიის ხელმძღვანელმა, რუსეთის ფედერაციის ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს სავაჭრო მოლაპარაკებათა დეპარტამენტის დირექტორმა მამია გიგინეიშვილმა.

„სამწუხაროდ, ვერაფერში ვერ გამოვხატეთ ვერანაირი გადაწყვეტილება“, – აღნიშნა საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის მოადგილემ თამარ კოვზირიძემ, რომელიც ხელმძღვანელობს საქართველოს დელეგაციას. „ეს არაა უმეტესობა, რომელიც გვამის რუსეთის მხრიდან, ჩვენ არ გვაქვს რუსეთის მხრიდან, ჩვენ არ გვაქვს“.

ფილმის, რადგან მათში არ შეიძლება არანაირი კონკრეტული პოზიციის აღნიშვნა.

საქართველოს მხარის ძირითადი პრეტენზიები ასეთია: ზემოლარის სასაზღვრო პუნქტის ჩამოერთვა სპეციალური პუნქტის სტატუსი და ამიტომაც ზემოლარის დანაშაულებები რუსეთში დღის და არაქვს შეტანა, აფხაზეთში უკანონო მოქმედებას ორი საპაშო გაგვები პუნქტი. გარდა ამისა, თბილისი მოსკოვის აღაწახსოვს იმაში, რომ რუსეთის ჯოგირთი კომპანია უკანონო მოქმედებას აფხაზეთში და სამხრეთ ოსეთში, აგრეთვე, რუსეთში ხდება ფაქტობრივად პარტული ღირებულების და „პოტენციის“ ჩამოსხმა.

რუსეთის მხარე, თავის მხრივ, მიიჩნევს, რომ თითქმის ყველა ეს პროკლამაცია არ შედის მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის სფეროში და მათ უფრო პოლიტიკური ხასიათი აქვთ. „ჩვენ სიმართლეს თვლით უნდა გავუხსნათ, სიმართლე კი ასეთია: იმ ოთხი საკითხიდან, რომლებიც პარტულია მხარე დასვა, მხოლოდ ერთს აქვს უშუალო კავშირი მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში რუსეთის მომავალ ვალდებულებათა და ჩვენ ახლა ვითარდებით. ეს არის

ქართული ღირებულების და მიწარმოებული წყლების გამოგრაფიულ და სახელმწიფო დაცვის საკითხი“, – თქვა გიგინეიშვილმა.

„ჩვენ გზად ვართ, უარსუნილვით ქართული გამოგრაფიული და სახელმწიფოსთვის დაცვის სათანადო დონე და „რუსეთის დიპლომატიის“ აქცენტებს ახლა, მაგრამ ქართველმა კოლეგებმა უნდა გადმოგვან რამდენიმე შემთხვევით ნაბიჯი, რადგან ეს ავტომატური პროცესია არ არის“, – აღნიშნა მან. გარდა ამისა, გიგინეიშვილის თქმით, მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში განვითარების მოქმედებები მხარე ადინარა, რომ აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიებზე ვერ შეიძლება ქართული კანონმდებლობის გამოყენება, „ამიტომ იზადაა ასეთი კითხვა: როგორ კანონს ვარდევთ ჩვენ, თუ იგი იმ არ მოქმედებს?“, – აღნიშნა გიგინეიშვილმა.

მატერიალი ანდრეანოვა,

საინფორმაციო სააგენტო, 24 მარტი.

რუსეთის ფედერაციის საგარეო საქმეთა
სამინისტრო: სამხრეთ ოსეთის სტატუსი
მოლაპარაკებაზე უნდა განისაზღვროს

მოსკოვის მიმართ, რომ სამხრეთ ოსეთის სტატუსის განსაზღვრის პროკლამაცია უნდა გადაიხრას შიდაპოლიტიკური საკონტროლო კომისიის (რუსეთის ფედერაცია, საქართველო, ჩრდილოეთი და სამხრეთ ოსეთი) ფარგლებში მოლაპარაკების გზით, განაცხადა რუსეთის ფედერაციის საგარეო საქმეთა სამინისტროს ოფიციალურმა წარმომადგენელმა მიხეილ კაბინინმა.

„რაც შეეხება იმას, რომ სამხრეთ ოსეთის მხარე აპირებს რუსეთის საკონსტიტუციო სასამართლოს წინაშე დასვა სამხრეთ ოსეთის სტატუსის საკითხი, ვიტყვი, რომ ეს საკითხი უკვე არაერთხელ დასვა რუსეთის ფედერაციის ხელმძღვანელებს და სახელმწიფო სათანადო რეაგირებაზე“, – აღნიშნა კაბინინმა. მისი თქმით, „ამ საკითხის განხილვის შედეგები ცნობილია“, „რუსეთის მხარის პოზიციის

ასეთია: სტატუსთან დაკავშირებული საკითხები უნდა განვიხილოთ საკონტროლო კომისიაში მოლაპარაკების საგანი ამ მოლაპარაკების მისამართზე“, – მიმართა რუსეთის ფედერაციის საგარეო საქმეთა სამინისტროს ოფიციალურ წარმომადგენელს.

საინფორმაციო სააგენტო.

შეერთებულმა შტატებმა დაგმო
კოკოიტის მიერ გაკეთებული განცხადება

გაგონებდნენ დაგმო სამხრეთ ოსეთის ლიდერის ედუარდ კოკოიტის მიერ გაკეთებული განცხადება იმის თაობაზე, რომ თვითღიარებული რესპუბლიკა სასამართლოს მიმართ ტერიტორიის განცხადებას რუსეთის ფედერაციის ნაწილი.

ეუთუში ამერიკის შეერთებული შტატების წარმომადგენელმა ჯუ-

ლი ფინლიმ განაცხადა: შეერთებული შტატები კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ მტკიცებულებებს მხარს საქართველოს სუვერენიტეტს და ტერიტორიულ მთლიანობას და ამ პრინციპების საფუძველზე აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის კონფლიქტების გვერდობა მოგვარებას.

ჯული ფინლიმ ასევე მოუწოდა კონფლიქტში ჩაბმულ მხარეებს – თბილისს და ცხინვალს – განახლოვდეთ დიალოგი.

(აშშ).

ყველანი ფასტივალზე!

ინდოეთის შტატ გივარში, განისა და სანდუკის – ორი მდინარის შეერთებაში, დაიწყო შინაური პირუტყვის ფასტივალი – „სონეპური“. ფასტივალის დაიწყო, როგორც ეს წესია, სპორტების საფარგულშია განხორციელებული. თუ რა დენ ხარობენ ამის გამო ფასტივალის მონაწილეები და მათ რეგულაცი, ეს ამ ფოტო დანა ცარებად ჩანს.

მოკლედ

ავსტრალიის გომადამშენებმა რაკეტებით ჩაძირეს ნარკოშემტრები ბაი. სანქციონირებული სრული ფარგლები A-111 ტიპის ორმა გომადამშენებმა ბაი დაუშინა რამდენიმე რაკეტა ავსტრალიის სანაპიროს განადგომისთვის რაიონში.

უკრაინის ხელისუფლებამ დააკავა რუსული ავტოკოლონა, რომელსაც გადაჰქონდა დანატრისპირეთისთვის განაშენილი უკრაინული დანატრები. ავტოკოლონა პრაქტიკულად ტრიალ მიწაზე გააჩერა. იმ მძღვანელს მოუწოდა დადგინდებოდა ყოფნა, რადგან უკრაინის ხელისუფლებამ მოუწოდებდა თანახმად, უკრაინული დანატრები დატვირთულ განაშენებ გადაადგილების უფლება მხოლოდ დანატრის სათანადო აქვს.

ევროპის კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრების საგარეო სფეროში გაკეთდა გადაწყვეტილება, რომ „გაიხილოს“ ევროკავშირის შემადგენელი წევრები იმ დროს, სანამ მიიღებენ ევროკავშირის ერთიან კონსტიტუციას, ან ისეთი სახელშეკრულები დოკუმენტს, რომლის წყალობითაც მოხდება კავშირის ავტომატური სტრუქტურის რეფორმირება.

11 სექტემბრის შემდეგ რუსეთის დავალება საზღვარგარეთ მოქმედებს ისევე ავტომატურად, როგორც სხვა კავშირის დროს. მართალია, ამერიკის შეერთებული შტატები და რუსეთი პარტნიორები განადენ, მაგრამ ერთმანეთის წინააღმდეგ ჯავშურობა არ შეუწყობიან. რუსეთის ინტერესებს სხალი იარაღი, გაკომპრომეტირებული მასალების შეგროვება. მაგრამ, ამერიკელთა აზრით, რუსი გვერავები მუშაობენ მოქმედებით, საგარეო პრინციპებით.

ამერიკის შეერთებული შტატებში ცნობილია პროგრესიკულად განახლდა სემსონა წარმომადგენელი საკუთარი წარმომადგენელი ფინლი, რომელიც წინააღმდეგობას სხალი იარაღი, გაკომპრომეტირებული მასალების შეგროვება. მაგრამ, ამერიკელთა აზრით, რუსი გვერავები მუშაობენ მოქმედებით, საგარეო პრინციპებით.

ინდონეზიის მთავრობის დიდი უპაჟოფილმა გამოიწვია ავსტრალიის ხელისუფლების გადაწყვეტილებამ, რომელმაც დროებითი ვიზები მისცა ინდონეზიის დანატრულ 42 პაპს. ინდონეზიის მთავრობამ გამოაქვეყნა განცხადება, რომლის მიხედვითაც განცხადება და კონსულტაციებისთვის შეაპარტაში გამოიხმო თავისი კანცერული ელჩი.

ყოველკვირეული ლიტერატურულ-კულტურული ჩანართი №49

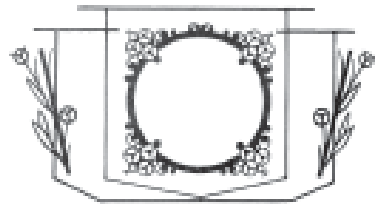
საბუღისხმო, რომ გ. ტაბიძის არქივში აღმოჩნდა ორი გარბთი ფანქრით და შემდგომ გელნით ნაწერი – სწორედ ის სარკომოვანა-ციონერელი, რისი გამოკვეთვაც, თავად პროტაქში ვერ გააგდა.

„ამ წერილის მომხილველი არის სვეტლანა ჩერნიავსკაია, რომლის-თვისაც მი გთხოვთ, რომ ხელი შე-ვუწყნოთ, გადავიღოთ ელექტრო-ტაქსიური ინსტიტუტისგან ლიტერატურულ ფაქსუიტში.“

ქალთან დაგვალაული დავრგავი. თქვენი უაღრესად პატივისცემული გალაკტიონ ტაბიძე 1940 წ. 20 ნოემბერი“.

გალაკტიონის ერთ-ერთი დღიურის ფურცელზე მცირე რუსულენოვანი, ლექსია... სავარაუდოა, რომ იგი სვეტლანა ჩერნიავსკაიას ეძღვნება, რომელსაც პოეტი გოლოვდ წარმოსახვით იცნობდა, კოლაუ ჩერნიავსკის მომთხრობის მიხედვით... ისიც ფაქტია, რომ თითქმის შეუძლებელია გავალო ფაქტის გა-ლაკტიონისეულ რეალურსა და ირეალურს, ნამდვილსა და წარმო-სახულს შორის...

света, света,
голубого цвета,

კ. ჩერნიავსკის მი შენი წიგნი შეგვცადა

შემთხვევით, ქარიშხლის შემდეგ ასე

დალაულს, ამ მოგონებას წინდას

შემთხვევით, ვითმარეს ნაგავის

სისხლით დაღარულს.

საშველი ქვეყნად აღარ ყოფილა,

არასრულიად

შთანთქმულან რიგნი:

უკმაყოფილო და კმაყოფილი...

რა დარჩა? ფარული,

ცა და ეს წიგნი...

* * *

გარემოებულად ყველაფერი ჩვეუ-ლებრივად გამოიყურებოდა: ქალ-ბატონი სვეტლანა ყველა ახალგაზ-რდაზე უმეტესად უფროდ, მოვალეო-ბის განსაუბრებელი შერატონით

ვინ დატოვებდა...

ქალბატონს, რომელიც რამდენიმე დღის წინ საბურ-თალოს სასაფლაოზე დაკრძალეს, არც შთამომავალი, არც ახლო თუ შორეული ნათესავი არ გამოეხვიდოდა...

ხანდაზმულობის შანს, მარტოდატოვდა დარჩენილმა, საბუთარი გავშვების გარეშე, რომელიც თავისთავად, დატოვდა ის ურავ: ქალაქ ასტრახანისგან სამოთხ-ხიანი ბინა თბილისში, დიდიხის მასივის ერთ პატარა ოთახში გადავიდა...

აღმოჩნდა თუ არა საქართველო სვეტლანა იგორის ასული ჩერნიავსკაიას ნამდვილი თავისთავადი?.. თუ ანალოგიური „დატოვებანი“ გოლოვდ ილუზიას და სხვა არაფერი?.. და სავარაუდოა, რამდენად რეალურია იგი – „დატოვების იდეა“ და რატომ უნდავით ადამიანებს წარსულის პროექციის, წარსულ დროში გადასახლე-ბის სურვილი?

– ვერ დატოვებდი!.. – თითქმის გვაფრთხილებ-და ფრანგი მწერალი ალგერ კაშიუ, როცა თავი-

სი გავშვების ფიქსირება ქალაქში – ტიპაზაში ჩავიდა... „გზაარული, მართლსაღი დავიარაგოვდი ნანგრევებში შორის. ვცდილობდი ნელმეორად მო-ვევოვებინა ის ქალა და უნარი, რომელიც მხემა-რავოდა მიმდლო, რომელიც აუცილებლოდა, ის, რაც არის, რაც ერთხელ და სამუდამოდ შევიცა-ნი... მხემა ვერ შევძელი აღმა ავყოლოდი დროის დინებას და აღმადგინა სამყაროს ის ხატი, რომელიც მიყვარდა“...

სვეტლანა ჩერნიავსკაია დედისთან ერთად

იგორიკაბულნი“... ამას ოფიცირ-ზი განაგებდა, თუმცა, გარშემო გყოფილადამიანებისგან გოლოვდ და გოლოვდ თანაგრძნობა მხე-სოვს ისე, რომელიც ჩვეი სპო-ლის მასწავლებლებსგან...

ჩვერასიების წლებში ყოველი ღონისძიება, ეს იყო მოსახლეობის აღფე-რა, პასპორტის გამოც-ვლა თუ სხვა, ჩერნიავს-კაიის დაატვირთვის და დასჯის საგაბი სდებო-და. ამას თან სდებდა ჩვენი საცხოვრებელი ბინის განუწყვეტელი ჩხრეკა...

ერთ დღივად, გავიგე რა მომდარის შესახებ (გამა აიყვანეს! და, გავის ოთახში შევიდი, იმ ყვე-ლაფერი ყირაზე იდგა, კარადა, მაგიდა, უჯრები, სწოლი...

ამ ყველაფრის მიღმა კი გაგონებდა კითხილადამი-ნების ჩემსკენ დახრილი სათ-ნო, ლაგაზი სახეები, ახლოვლე-ბის თუ უცხოვების დასახერებ-ლად გამოწვდილი ხელი“...

* * *

სვეტლანა ჩერნიავსკაიას გიძა ნიკოლაი ჩერნიავსკი XX საუკუნის დასაწყისის ცნობილი პოეტი და მთარგმნელი გახლდათ... ქართული ენის შესანიშნავი ცოდნით, მკვეთ-სტების ზუსტი შემოქმედით აკე-თებდა გნაკრებებს... ცნეზურას ან-გარიშს არ უნებდა... მთარგმნედა გოლოვდ იმას, რაც მოსწონდა.

თბილისში, მოსკოვსა თუ ლენინ-გრადში იკავებოდა მისი აკადე-მიური მთარგმნეობა, თუმცა თავისი-ვე ცხოვრების წესით, თანამედრო-ვენი უცნაურ ადამიანად იცნობდ-ნენ... არავინ იცნობდა როდის და სად წერდა, ან როდის აბრუნებდა თბი-ლისის დუქანები ფიროსმანის ნახე-ტებს...

სწორედ კოლაუ ჩერნიავსკის მთარგმნეობა გავაგნა ლიტერატუ-რის გუზაუშს ჯერ კიდევ ასტრახა-ნიდან, სვეტლანა ჩერნიავსკაიამ... ნიგნავს ტიცინა ტაბიძის ავტორბა-ფიკი ასლად: „Дорогому брату другу поэту и автору моего Амур-се-ма“... (ნაგულისხმებია ტ. ტაბიძის პოემა „როდელ ავსტანე“).

„Царевич Иоан описал горес-рную жизнь иподьякона зосима, собирающего дары на постро-ику монастыря. Николай Андре-евич Чернявский собрал много гру-

зинских сказок и песен которы-ми пользовался А. Ремизов, чтобы сделать замечательную книгу гру-зинского эпоса. Николай Андре-евич Чернявский _ для меня слав-янский Омар Хайам. Люблю его четверостишия _ русские рубайи _ и его нежнейшую лирику“.

ამ და სხვა მასალების მიხედვით გავითქი გამოცხადებული ჩვენი ნე-რილი ქალბატონ სვეტლანას ასტ-რახანში გადასახლებით და რე-გორც თვითონ წერდა, „გოლოვდ-ნელი და დიდი სიხარულით აღვ-სილდა“ მისთვის კვირფასი სხვა მო-გონებების გაზიარება მოისურვა.

გუზაუშის უსუცეს და ალბათ დღემდე შეუცვლელ არქივარის-თან, ქალბატონ ლალი მარტაშვილ-თან ერთად მოგონებათა ჩანახერად ასტრახანში გავაგნა გავიდა. იმ მოუ-ლოდნელად გავიგე, რომ ჩვენმა გა-მოგნებებმა ქალბატონი ჩერნიავ-სკაია ქალთან დაგვალა, და თავისი დიდი ხნის ოცნება განახორციელა – საქართველოში საგუდაგოდ გამო-ვეგზავრა.

თბილისში მას, რა თქმა უნდა, მი-ვაგნით. ლიტერატურის გუზაუშის გაგნებლად დირექტორმა გატონ-მა გიორგი ნატროშვილმა, ჩვენი თხოვნით, ეს არაფილოლოგიური დიკლომის მქონე და ხანდაზმული პირიგნება სამსახურში უყოყმანოდ მიიღო...

სწორედ „არაფილოლოგია“ სვეტ-ლანა ჩერნიავსკაიამ დაწერა უაღრესად საყურადღებო „ფილოლოგიუ-რი“ ნაშრომები და ფასდაუდებელი მოგონებები XX საუკუნის დასაწყის-ის თბილისში, გორის პასტერნაკის არქივში, დ. შოსტაკოვიჩის ერთ-ერთი ავტობიოგრაფიკა და იმ არაგნე-ულობრივ ადამიანებში, ვინც ცხოვ-რების გზაზე შეხვედრია...

* * *

ერთგან იგონებას: „... ჩვენს ოჯახ-ში სრულიად გიუღებელი იყო სიტყ-ვა „პროტექცია“ და მას არასოდეს წარმოუთქვამდნენ.

გოლოვდნელად გიძაგნებამ – კო-ლაუ ჩერნიავსკიამ მიტხრა, რომ ჩემს შესახებ უსაუბრია გალაკტიონ ტა-ბიძისთან და იგი თანახმაა პროტექ-ცია გაგიწიოს თბილისის უნივერ-სიტეტში მისაღებად. პოეტს უკვე დაწერილი აქვს სარკომოვანა ციო-ნერილი და ჩემთან შესაძლად სურს ზოგიერთი საკითხის დასაზუსტებ-ლად... ამ ინფორმაციაში გავაგნე, მაგრამ უდიდესი მოკრძალების და რიგის გამო, ვერ შევიდი გალაკტი-ონთან...“

Можно помечтать сней

Про то и про это,

Поимет ли поэта

Дорога Света?..

О тогда с просветом

Минет это лето!

ლექსის ხელნაწერს გალაკტიო-ნისგან ჩანახატი ახლავს: – ფუნქიუ-ლიორის მაღლივი სადგური, პუნ-ქტირით ქონდაპის ქუჩაზე... ამ შე-საქმებელია მითითებულია სახელი №10, სადაც თავის ბიჭისთან ერთად ცხოვრობდა სვეტლანა ჩერნიავსკაია.

რაც შეეძება გალაკტიონის უცნე-გი ლექსს კოლაუ ჩერნიავსკისადმი, ვვიძირობთ, ის პოეტის შედევრთა შორის უნდა მოვიხსენიოთ.

დადვილად გუზაუშში... დროს უფე-რთილდებოდა, ნიგნავს და ხელნა-წერაზე იყო თავდახრილი... თუკი რაღაც ინტერესს გამოხატავდი, თა-ვისი ურვეულოდ ახალგაზრდული ხმით და ინტონაციით მასაუბრებო-და ქალთან გავს, რომელიც გავი-გნებდებოდა, ზოგადად მისად გავ-რსაც, მაგრამ თურმე რა ფასეული ყოფილა მისი ზეპირი საუბრები და ჩანახერები... დღის გოლოს უხალისოდ გრუნდებოდა შინ, იქ, სადაც არასდროს, არავინ ელოდა...

იხ. გვ-9 გვ.

კოლაუ და იგორ ჩერნიავსკაია

ვირ დაპრყუნდები...

სემპლანა ჩერნიშკინა — გალაკტიონის პრეტემა

(მერე გერმანია)

დღევანდელ მთავარ საბარჯრუშო ავტოზუსში კლივს ადრედა, ფაბიკი სტეკოდა. თანამგროვლებს უამბო, „გაოცებული ვარ იმით, რომ თავად მძღოლი გადმოდის, მხმარება ასვლაში, დამაგინავენას და მერე დამარბს მანძანს. მგზავრებიც, რო-

მელთაც მუდამ ეჩმარებათ, მოთმინებით და თანაგრძნობით მძღოლდეგინან... ასეთი რამ მხოლოდ საქართველოში შეიძლება ხდებოდეს... მხოლოდ ერთხელ მომსმა პრეტესტი და ისიც, ჩემს მშობლიურ, რუსულ ენაზე...“

ქართველებისადმი გადღიერებას გამოხატავდა, მიუხედავად იმისა, რომ არასოდეს გამოირჩეოდა დიპლომატიურობით. პირიქით, მის პირდაპირ და გაულწრფელ ნათქვამებს, რბილად რომ ვთქვათ, არცთუ ისე სინამოვნებით ისმენდნენ...

რამდენიმე წლის წინათ უცხარი და შემარწმუნებელი ამავენი გავიგეთ: ქალგატონ სპეტლანას თავის მოკვლა უცდია — საგარეთელოთ სსტიკად და თავგამებებით დაუჩინა ვენები... გეზოგელს უნახავს სისხლის გუზავი... გაღარჩინდა... ცოცხლად გაღარჩინილი თითქმის სულ ჩუმად იყო და ამ ყველაფრის შესახებ არაფრის ამბოვდა... ანდარძისმაგვარ წაიღოვი კი მიგზავთა მიგზავი იკითხებოდა. გაუხალონი მარტოობის განცდა და ზადგებოვის შეგრძნება... ის უმძიმესი და ქვეტამტებით გაჟღენთილი სტრიქონები გახლდათ...

დრო გავიდა. ქალგატონი სპეტლანა ძალიან ძნელად, მაგრამ გინც ცდილობდა სახასისურში ევლო. ხელწაწერაზე გაღიბანა თავისი

დაღლილი მზერა, საბულისხმო შრომაზე დაწერა, მაგრამ გრძნობდა, რომორ თანდათან ეცლებოდა ღრწი... ერთდღერეს ცდილობდა: არ დარღვეოდა სულიერი წონასწორობა...

გოლო ხანებში ლოგინად ჩავარდა. წამოგდომაც ალარ შეიძლო... სამცხრად გახედარი, გაფითრებაული, უკვე ყოველგვარი გარეგნული პროტესტის გარეშე, სხვაგვარი შიშით და დუმილით ელოდა გარდაცვალებას...

მას საყვალური არ გამოუთქვამს, მაგრამ რომორ გავიგეთ, **ნახა კი მან საბარჯრუშოთ თავშესაფარე დავანაოთთავი ჩვენს მუდმივ მიჯორის სტუმართმფარეობის შესახებ. და იმემა ძალიან ვერც მოვიწონეთ თავი, როცა ამ ნამდვილი ინტელიგენტის ძალის გადაჭრილ ვენებს მოვიგონეთ...** ან იმემა აქსულ სხვა პროვლემას ჩადებოდა, კონკრეტულ ეროვნულ კონტაქტში რომ ვერ თავს დებდა. ზემოთ მოხმოვილი ფრანგი მწერალი გვარწმუნებდა. „სიბიჭვა ისურვო ხელმეორედ მოიხილო სიყვანწილის ადგილები, რაც ოცი წლისამ ძალუმად განიცადა. ასეთი სიბიჭვა მუდამ ისევაა. საკუთარი გამოცდილებით ვიცეი“...

მართლაც, ვერ დაგრუნდები... ეს სივდიანი თბილისური ამავენი წარსულში გადასახლების ილუზი-

ური და საგადისწერო მცდელოება... დრამა დადებიტი და უარყოფითი პერსონაჟებით. დამნაშავეთა ძვანა კი უკვე ამაო და არაფრისთვის საჭირო... თვით ტრაგიკული ფინალიც თითქმის გუნებრივია და არახალია, ძველია...

ვერ დაგრუნდები...

რალაც სხვა საყრდენები უნდა ეძებო მასში, რაც მოდესაც გიყვარდა. დრო სავნის ახალ ღირებულეებას გთავაზობს.

იმ ქალგატონის გოლო თვეების სიმშვიდე (თუნდაც გარეგნული სწორედ ყველაფერთან შეგუების კმაყოფილება გახლდათ. მან ალბათ კიდევ ერთხელ და უკანასკნელად გადახედა თავის გადაწყვეტილებას — გამოგზავრებოლიყო და ცხოვრების გოლომდე დარჩენილიყო საკარტელოში. ის თითქმის ყველაფრის გადღოგელი იყო, მაგრამ გინც ალბათ გოლომდე გააცნოვნიერა, რომ **იმ — წარსულში, ვერა-ვინ, ვერასდროს, ვერასდროს ვერ დაგვრუნდები...**

ნინო სოფარია

სემპლანა ჩერნიშკინა

ნათელი ახრი სიგნალები

— „საქართველოს რესპუბლიკის“ კორესპონდენტი, ესოდენ დინაო და დაგალი ინტონაციით მოსაუბრა ჯემალ კასრაძე თავისი ახალი წიგნით სულ სხვა ამოღუაში — დახვეწილი და ნახევარტონებში მოქცეული იუმორით და ამავე დროს, სავდიანი რომანტიზმით წარსდება ჩვენს წინაშე.

როგორც აღმოჩნდა, ფოტოგრაფიასთან ერთად შთაგაქდილებაგას და ემოციების წერილოებით გადმოცემის რამდენიმე ჟანრს ფლოვს და არასოდეს დაღატოვს ზომიერების გრძნობა.

წიგნის დადამტორი დათო ქალიძი გვამცნობს, „სიბარტული უნდა ითქვას, ხანდახან გვიჭირდა გავგება, ხუმრობდა თუ სერიოზულად მსჯელობდა. ჯემალის ნააზრებია: იუმორი ალოგიკურისა და ლოგიკურის სინთეზი“...

გთავაზობთ ჯემალ კასრაძის ავტოგოგრაფიას და ჩვენი გავითის გაითხველვა თავადვე განსაზღვროს, სად არის მიჯნა ალოგიკურსა და ლოგიკურს შორის, ანუ როგორ გავიგოს მისაული იუმორი.

ჩემი გოგრაფია (ისა როგორც ყველა ჩვენგანისა) დინაო, „სამოქალაქო ომით“, ცხრათვიანი კარცერით, რასაც 1945 წლის წინოვას ანენსტია და თოფის პარტიკალური გასროლა მოჰყვა.

ასე მოხვედრი იმ დიდ გაუგებრობაში, წუთისოფალი რომ ჰქვია.

სიყვანწილუბივი მიხვედრი, რომ ცხოვრება იმდენად სერიოზულია, იუმორის გარეშე ლოვს გატანა გემიჭირდებოდა. ამ გადაწყვეტილებაზე ხელი იმანაც შეუწყო, რომ ჩემი ლაპარაკი სხაცდილოდ ჰყოფნიდათ.

მერე და მერე, ამ მხრივ ისე გავითქვი სახელი, რესპუბლიკის სტომატოლოგიური პოლიკლინიკის მთავარმა ექიმმა მიიწვია შუგულუდავი პასუხისმგებლობის კედლის გაგებითს, „სიბარძის კვილის“ მთავარ რედაქტორად — „თქვენი უკილოდ ხუმრობა ძალიან მაგრად დაემთხვა (ისიც კარგად დამთხვეული იყო) ჩვენი დარგის სპეციფიკასო“. პოლიკლინიკაში ისე გაიშალა — გავიწურჩნა ჩემი ნიჭუნარი, კედლის გაგებითს პირდაპირი დაგატება, ჭარის გაგებით, „თეთრი კილი, შავი გული“ გამოვუშვი. დამატება განსაუთრებით პოვულარული იყო მათთვის, ვინც კვილის ტკივილისგან კედლებაზე დადიოდა. სინდრომის ასაში ას-თმა დამამართა (ასი დარი თმაღა შემრჩა და, იმდენად უშიგარი გავხდი (თმაში ყალყა ალარ მიღებოდა (სხვაგვრივ არა მი-

ჭირს რაბ, გადაწყვეტიდა, ნებატიურ მოვლენებს შევგრძნობოდი. ამ მიზნით ფოტოგრაფიას მოჰყავდალი...

ფოტოსაქმეში მოღვაწეობაზე დამარწმუნა, რომ **ნათელი ახრი სიგნალებივი შიილვა მოგივიდეს** და აი, ლაგოგატორიაში, ყოველგვარი სტიმულატორის, ანუ ვაჟლის დაცემის გარეშე, აღმოვაჩინე ახალი კენონი — „რალა იგი სიგნალოდ, რასაც ახლავს ნათელი“. ფოტოგრაფიაში გაწეული ჩემი დგანლი ოგლის კვარივით გვიან დავასდა. გარგან პარლაგნტში მოეწყო ჩემი ელსონატების პირველი პროექტული გამოყვანა (ეს სურათები მუდმივად ეკიდებოდა. ამ ფაქტის გამო გადღოგალი ვარ ჩემი კოლების, ქალგატონ ხათუნა

თქვენი ჯემალ კასრაძე

„ტოტანის“ ჩაძიხვის ახალი ვერსია

„ტიტანისი“ — ჯეივს კამერონის ერთ-ერთი ყველაზე გახმაურებული ჰოლივუდური ფილმი მხატვრულობის მაღალ დონესთან ერთად დოკუმენტურობის ნიშნითაც მიიღო მაჟორებალვა.

ამ გოლო დროს კი გიცინიერულა გამოკვლევებმა დგანდარული დანიერის დაღუპვის ისტორიას სხვაგვარად ხსენეს.

სენსაციური განაცხადი ამერიკის ოკეანოგრაფიის საზოგადოებაში გახმაურდა. ის იყო ძალაქ ფოლგანიტში (მასაჩუსეტისის შტატი). ჯერ კიდევ ოცი წლის წინათ აშერიკულ-ფრანგულმა ჯგუფმა როგორტ გაიარდების ხელმძღვანელობით, ოკეანის ოთხკილომეტრინ სიღრმეში გიგანტური გემის ნამსხვრევივი აღმოაჩინა.

ითვლებოდა, რომ უზარმაზარი აის-გერგის შეჯახების შემდეგ გემი ორი საათის მანძილზე გინც წყლის ზედაპირზე იდგა... შემაღდა მისი ქივი სულ უფრო და უფრო წინ გადაინია, ღრმად ჩაეშვა ატლანტიკის გაყინულ წყალში და გემი ორ ნაწილად განსლირა: წინა ნაწილი სწრაფად დაეშვა ფსკერზე. გზავრებით სავსე გეორე მხარე კი კიდევ 20 წუთი იყო წყლის ზედაპირზე...

ამერიკული ტელარხი „History“ ლინერის დაღუპვის ისტორიას თხვიდან გვიყვება და უკვე არსებული მიცინერულად დადგენიერებელი არსებითი კორექტივები შეაქვს.

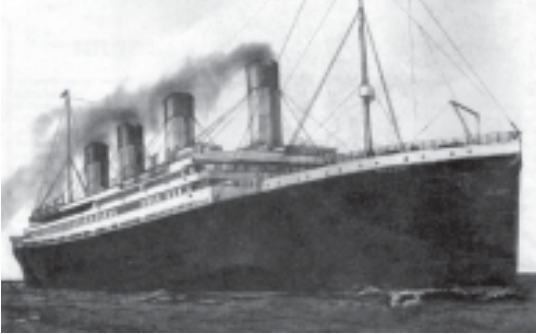
ტელარხის დირექტორმა შექმნა და დაფინანსა ექსპედიცია, რომელიც ახალი დოკუმენტური ფილმისთვის წყალქვეშა გადაღებებს აწარმოებდა. სწორედ მათ აღმოაჩინეს, რომ სინამდვილეში გემი განსლირა არა ორ, არამედ სამ ნაწილად, „ტიტანისის“ მესამე

ნაწილი კი ალარ ნანანი ნამსხვრევივიდან 500 მეტრის მოშორებით ეყარა...

და გოლოს, ექსპერტ დევიდ გრუენის განაცხადი: „ახლა ჩვენ შეგვიძლია დარწმუნებით ვთქვათ, რომ „ტიტანისი“ თავისი გზავრებისადმი უფრო „ლოგინიარ“ აღმოჩნდა, ვიდრე ველოდით... მას შემდეგ, რაც გემის კორუსი სანაწილად დაიშხვრა, ისინი (გზავრები) პრაქტიკულად ყველანი გაქსიშა ხუთ წუთში დაიღუპნენ“...

მრავალი ფიქრის აღმგვრელია ეს განაცხადი...

ესე იგი არ ყოფილა ჩასაპირად განწირულ გემზე ის დიდი ადამიანური ვნებები... არც ორკესტრან-

ტევი, ფილმსოფიურად განწყობილი გაისტროთი, არც ღირსებით სავსე კაპიტნის სიტყვები და ქმედებანი... არც გაყინულ წყალში საგადისწეროდ მოტივტივე, ლინარლო დეკაპრიოს მოგაკვდავი გიგრის ალიარება, წარმოთქმული საყვარელი ქალისადმი, რომ უაღრესად გადღოგალია გადის, რომელმაც ამ გემზე გზავროვის გადაწერება მიანიჭა...

გიცინიერება, რა თქმა უნდა, თავის არგუმენტებს გავწდის, მაგრამ რა უფრო არსებითია ხელოვნებისთვის — მიცინერული სიუჟეტით თუ რომანტიკული პათოსი?

ჩვენ ჯერჯეროვით ამ უკანასკნელის მხარეზე ვდგავართ.

ჩანართში გუშაობდნენ: ნინო ხაფერი, მამუკა ვაშაკიძე, კახა ქორიძე.

– კბრმ ურდულწაგდებული რომ ყოფილიყო, მაგ დოქთ როგორ-ღა მისწვდებოდი? – ჰკითხა მან. კონსტანტინემ ლუკმა-ლუკმად და-ამსხვრია ერთ-ერთი დოქი, ნა-ტეხ-ნატეხ შეიგანა ლანძვ-გისო-სიდან სენაკში და ნატეხ-ნატეხ-ვე ააწყო კვალად, თავისი ნერ-წყვითა და თავისავე ფეხთქვეშ გატკეპნილი სოხანის თიხით და-აკოწიწა.

იგივე უყვეს ძმებმა სლავურ ენასაც – ლუკმა-ლუკმად დაამ-სხვრიეს, კირილიცის ლანძვ-გი-სოსიდან ნატეხ-ნატეხ თავიანთ ენა-პირში გადაიტანეს და საკუ-თარი ნერწყვითა და თავიანთ ფეხთქვეშ გატკეპნილი ბერძნული თიხით დააკოწიწეს...

იმავე წელიწადს ბიზანტიის იმ-პერატორს მიქაელ III ხაზართა ხაკანის[▽] ელჩობა ეწვია. ცარგ-რადიდან ისეთი ვინმე გამომიგ-ზავნე, ვისაც ქრისტიანული მოძღვრების საფუძველთა ახსნა-განმარტება შეეძლებოდა, სთხოვდა ხაკანი იმპერატორს. იმპერატორ-მა რჩევისთვის ფოტიოსს მიმარ-თა, რომელსაც „ხაზარულ სახეს“ ეძახდა. ეს ნაბიჯი ორამროვა-ნი იყო, თუმცა ფოტიოსი თხოვ-ნას ჩვეული სიღარბაისლით მი-უღდა და არჩევანი თავის გამრ-დილსა და მოწუფებელ მიიტანა, კონსტანტინე ფილოსოფი დაასა-ხელა, და კონსტანტინე თავის მძასთან მეთოდესთან ერთად წა-რემართა ხაზარულად წოდებუ-ლი მეორე დიპლომატიური მი-სიით, რომელიც მეთოდესთვისაც მეორე იყო. გზად ისინი ხერსო-ნესში შეჩერდნენ, ყირიმში, სა-დაც კონსტანტინემ ხაზარული და ებრაული ენები შეისწავლა, რათა დაკისრებული დიპლომატიური ამოცანის შესასრულებლად მომ-ზადებულიყო. ჰგონებდა: „სუყო-ველი კაცი თავისი მსხვერპლის ჯვარია, სამსჭვალნი კი ჯვარსაც ხვრევენ“. ხაზართა ხაკანის კარ-მედ მისულს იქ ისლამური და ებ-რაული სარწმუნოების მისიონერ-ნი დახვდნენ, აგრეთვე ხაკანისგან დაძახებულნი. მისვლა და დახ-ვედრილ მისიონერებთან პოლე-მიკაში ჩაბმა ერთი იყო, კონს-ტანტინემ გედიყოლებით ჩამო-წიგნა თავისი „ხაზარული ქადა-გებანი“, რომელნიც მეთოდემ მოგვიანებით სლავურად თარგ-მნა. სულ წყალს მიუცა რა ყვე-ლა საბუთი რაბინსა და დერვიშს, იუდაიზმსა და ისლამს რომ წარ-მოადგენდნენ, კონსტანტინე ფი-ლოსოფოსმა ხაზართა ხაკანი ქრისტეანში, ანუ მირონის ცხე-ბის სიკეთეში დაარწმუნა, ასწა-ვლა, დამტკრეული ჯვრის თაყვა-ნება არ ევებისო, და თავის სა-ხეზედ ახლა მორე, ხაზარული ნაოჭი შეამჩიო.

863 წელს იწურებოდა. კონს-ტანტინე აწ ეგოლსწორებოდა ფი-ლონ ალექსანდრიელს, სიბრძნის-მეგყველს, ოცდახვამდე წლის ასაკში გარდაცვლილს, რამდენი-საც ახლა ის თავად იყო. როგორც კი სლავური ანბანი გაასრულა, მან მძასთან ერთად მიამურა მო-რავიას, სლავთ, რომელთაც ჯერ კიდევ თავისი მშობლიური ქალა-ქიდან იცნობდა.

იღვა კონსტანტინე და საღვთის-მსახური წიგნთ ბერძნულიდან სლავურად თარგმნიდა, გარშე-მო კი ღუნდგო ხალხი ედებოდა. თვალეები ყველას იმ ადგილას ჰქონდა, სადაც ოდესღაც რქები ეზრდებოდათ, და ეს ჯერ კიდევ ეცყობოდათ, ქამრებად გველებს ირტყამდნენ, ძილით სამხრეთის-

კენ თავმიტყეულთ ეძინათ, ჩამოც-ვივინულ კბილთ ბანგადავლებით სახლის მეორე მხარესა ყრიდნენ. კონსტანტინე ხედავდა, როგორ ჩურჩულებდნენ ისინი ლოცვებს და თან როგორ იყრიდნენ პირ-ში, რასაც ცხვირიდან იჩიქნიდნენ. ფეხთ ისინი ვაუხდელად იბანდ-ნენ. საღილწის თავიანთ ჯამებში ინერწყვებოდნენ, ხოლო „მამაო ჩვენო“-ში ყოველი სიგყვის შემ-დეგ თავიანთ ბარბაროსულ მამ-რულ და მღერულ სახელთ ამა-ტებდნენ, რის გამოც ერთიორად ფუვედებოდა ლოცვა, ვითარცა სა-

მილორად პავიჩი

ფუერიანი ცოში, თანაც ერთდრო-ულად უჩინარდებოდა კიდევ, ასე რომ სამ ღლეში ერთხელ აუცი-ლებლად უნდა გამომარგული-ყო, არადა იმ ველურ სიგყვათა-გან ჩანთქმული აღარც ჩანდა და აღარც ისმოდა. იმათ მოუერვე-ნი ძალით იზიდავდა მძორის სუ-ნი, თავში კისკასი ამრები უტრი-ალებდათ, და სიმღერით საუცხო-ოდ მღეროდნენ, კონსტანტინე კი, იმათ სიმღერას რომ უსმენდა, თან გიროდა და თანაც თავის მესა-მე სლავურ ნაოჭსა სჭვრეტდა, რომელიც შუბლზედ წვიმის წვე-თივით გეზად დასცურებოდა... მო-რავიის შემდგომ ის 867 წელს პა-ნონიელ თავადს კოცელს ეწვია, იქიდან კი ვენეციას გაემურა, სა-დაც სამეწოვანებთან გამართულ პაექრობაში იმონაწილდა. სამე-წოვანები ჯიუტად ამტკიცებდნენ, ოდენ ბერძნული, ებრაული და ლათინურია იმის ღირსი, რომ ღვთისმსახურება ამ ენებზედ ხდე-ბოდესო. ვენეციელთ კონსტანტი-ნეს ჰკითხეს: ქრისტე მთელმა იუდამ მოკლა თუ სულ მთელი არა ყოფილაო? კონსტანტინე კი გრძნობდა, ვითარ უჩნდებოდა ლოყაზედ მეთხე, ვენეციური ნა-ოჭი და ძველ, სარკინოთულ, ხა-ზარულ და სლავურ ნაოჭებთან ერთად, ვითარ უხერავდა იგი სა-ხეს, და ოთხი ერთმანეთს ჯვა-რედინად გადანასკეული ნაოჭი ოთხ ბადეს ავონებდა, ერთი თვე-მის დასაჭერად ნასროლს. ამო-ილ მან თავისი ქისიდან ერთი ოქროს ფული, მეზუკის მისცა და სთხოვა, ჩაჰბერეო, თავად კი სა-მენოვანთ დაეკითხა, ვითომ ბუკის ხმა ლაშქარს ფეხზედ დააყენებს, უკეთუ ლაშქარმა ბუკის ნიშანი არ იცისო? იღვა 869 წელი, და კონსტანტინე რავენელ ბოეთიუს-მედ ფიქრობდა, რომელიც თავისი სიცოცხლის ორმოცდამესამე წე-ლიწადს დაიდუპა. ახლა ის იმისი ხნისა იყო. პაპის მიწვევით კონ-სტანტინე რომს ჩავიდა, სადაც თავ-ისი შეხედულებებისა და სლა-ვურ ენაზედ წირვა-ლოცვის სის-წორის დაცვა მოახერხა. თან ახ-ლდნენ მეთოდე და რომში მო-ნათლული მოწაფენი.

ეკლესიაში, გალობას მიეურადე-ბული, იგი თავის ცხოვრებას იგო-ნებდა და ფქრობდა: „როგორც რომ რომელიმე საქმისთვის მოწოდე-ბული ადამიანი ავადობის ეამს რის ვაინაჩრობით ართმევს თავს ამ

საქმეს, ისეთივე რის ვაინაჩრო-ბით იქმს ამავე საქმეს ის სრუ-ლიად უავადო მავანი, ვისაც არ-ცრა მოწოდება, ანუ არცრა შინა-განი მისწრაფება ამოქმედებსო“...

ამ დროს რომში სლავურ ეა-მის წირვას გალობდნენ, და კონ-სტანტინემ მეორე ოქრო მძნო-ბელ-მგალობელთ მიუბოძა. თა-ვისი მესამე ოქრო ძველი წესი-სამებურ მან ენის ქვეშ დაიდო, რომში ერთ-ერთ ბერძნულ მო-ნასტერში შედგა და, შეირქვა რა ახალი მონაზვნური სახელი კი-რილე, იქ 869 წელს აღესრულა.

წითელი წიგნი

ქრისტიანული წყაროები ხაზართა საკითხის შესახებ

შენიშვნელოვნად ლიტერატურა. კირილესა და მეთოდემდ შრომების ძალიან დიდი ბიბლიოგრაფია თავ-მოყრილია გ.ა. ილინის *ნაშრომში* (სისტემატური კირილე-მეთო-დური ბიბლიოგრაფიის ცდა), აგრეთვე უფრო გვიანი დროის უამრავ დამატებაში (პოპრუკენო, რომანსკი, ივანკა პეგროვიჩი და სხვა). უახლეს გამოკვლევათა მიმოხილვა მოცემუ-ლია თ. დვორნიკის მონოგრაფიაში – *Les Legendes de Constantin et Methode vue de Byzance* (1969). ხაზარებთან და ხაზარულ პო-ლედიკასთან დაკავშირებით შოგი რამ გადმოცემულია დაუბმანუსის „ხაზარ-ულ სიგყვისკონაში“, *Lexicon Cosri, Regiemonti Borrussiae, excudebat Ioannes Daubmannus 1691, ოლონდ ეს გამოცემა ნადუგრეცემულია.*

მეთოდა სოლუნელი (დაახლო-ებით 815-885) – ხაზარული პო-ლედიკის[▽] ბერძენი ქრონისტი, ერთი სლავთა მოციქულთაგანი და აღმოსავლური ქრისტიანობის მღვდელმთავარი, კონსტანტინე სო-ლუნელის – კირილეს[✱] უფროსი ძმა. წარმოშობით სოლუნელი მხე-ღართუფროსის დრუნგარ ლევის სახლიდან ჩამომავალია. მეთო-დემ თავისი ნიჭი და უნარი თავ-დაპირველად ერთ-ერთი სლავური პროვინციის გამგებლად ყოფნი-სას გამოსცადა მდინარე სტრუ-მიკას (სტრიმონას) მხარეში. მან იცოდა სლუთა მიგან წვერმოშ-ვებულ თავის სლავ ქვეშევრდომთა ენა, რომელთაც მამთრობით სით-ბოს გულისთვის პერანგებქვეშ ჩი-ტები ესხდათ. მალე, უფრო მუ-ს-

გად 840 წელს, მან მარმარილოს მღვასთან მღებარე ბითვინიას მი-ამურა, თუმცა მთელი ცხოვრება წინ ბურთივით მიიგორებდა სლავ ქვეშევრდომთა ხსოვნას. წიგნე-ბი, რომელთაც დაუბმანუსი[✱] იშ-ველიებს, მოწმობენ, რომ მეთოდე იქ ერთ ბერმონაზონთან სწავლობ-და, და იმ ბერ-მონაზონს ერთხელ იმისთვის უთქვამს: „როდესაც ვკითხულობთ რასმე, რაც ჩაწე-რილია, ყველაფრის აღქმა არ ხელ-გვეწიფების. ჩვენი აზრი ეჭვიანია უცხო აზრის მიმართ, მუდმივად აბუნდოვანებს იმ აზრს, და ჩვენ

მიგან არ არის ადგილი ერთბა-მად ორი სუნისთვის. ვინც წმინ-და სამების ნიშნით ცხოვრობს, მამ-რული ნიშნით, ისინი კითხვისას კენცს აღიქვამენ, ჩვენ კი, ვინც ოთხეულის მღვდრული რიცხვის ნიშნით გამოვიჩრევით, ოდენ ლუწ წინადადებას აღვიქვამთ ჩვენი წიგნებიდან. შენ და შენს ძმას ერ-თსა და იმავე წიგნში ერთი და იმავე წინადადებათა წაკითხვა არ ხელგეწიფებათ, რამეთუ ჩვენი წიგნები ოდენ მამრული და მღე-დრული ნიშნის გაერთსულებაში არ-სებობენ“... თუმცადა, მეთოდე კი-დევე ერთ კაცთან – თავის უმრ-წემეს მძასთან კონსტანტინესთან სწავლობდა. ეამითი ეამად იგი ამ-ჩნევდა, რომ თავისი მრწემი ძმა ბევრად უფრო ბრძენი იყო იმ წიგ-ნის ავტორზედ, რომელსაც ის იმ-ეამად კითხულობდა... მაშინ მე-თოდე ხვდებოდა, რომ დროს ცუ-დუბრალოდ კარგავდა, წიგნს ჩქა-მიერად დაკეცავდა და ძმას გა-ებაასებოდა. შემარხულეთა სავა-ნეში, რომელსაც ოლიმპი ერქვა და მცირე აზიამი მღებარეობდა, მეთოდე ბერად აღიკვეცა, მოგ-ვიანებით იქ ძმაც შემოუერთდა. ისინი თვალყურს ადევნებდნენ, აკ-ვირდებოდნენ, ყოველ ადღგომას როგორ ფანტავდა საღვთსაწა-უ-ლოდ ამღგარი ქარი უდაბნოში ქვიშას და როგორ გამოაჩენდა ხოლმე მუდამ ახალ ადგილას ძველთუძველეს გაძარს, გარნა ისე ხანმოკლედ, რომ ისინი ძლიეს ას-წრებდნენ პირჯვრის გადაწერას და „მამაო ჩვენი“-ს წარმოთქმას, გაძარი კვალად ქვიშაში იფლო-ბოდა, უკვე სამუდამოდ. მაშინ მე-თოდეს სიმშრიანობა დასჩემდა, ერთდროულად ორ სიმშარს ნა-ხულობდა, და იმ ეამიდან გაჩნ-და ლევენდა, რომ წყველ-წყვი-ლად სიმშრების მნახველს სამა-რეც ორი ექნებოდა. 861 წელს იგი მძასთან ერთად ხაზარეთს გაემ-გზავრა. სოლუნელ ძმათათვის ეს ახალი საცადისი იყო. ამ ძლიე-რი ხალხის ამბავი იმათ თავიანთი მასწავლებლისა და მეგობრისგან – ფოტიოსისგან სმენიდათ, რო-მელიც ეურთიერთობოდა ხაზართ, და იცოდნენ ძმებმა, რომ ისინი საკუთარ ენაზედ ქადაგებდნენ სა-კუთარ სარწმუნოებას. საგახგო-დან მოსულთა განკარგულებით მე-თოდეს ხაზართა ხაკანის კარზედ გამართულ პოლემიკაში უნდა ემო-ნაწილევა როგორც მოწმესა და

კონსტანტინეს შემწეს. 1691 წლის *ხაზარული სიგყვისკონა* წერს, ხა-ზართა ხაკანმა[▽] თავის სკეუმართ ისიც აუხსნა, რასაც სიმშრების მე-ბადურთა სექტა წარმოადგენდაო. რაღა თქმა უნდა, ხაკანს ეძულე-ბოდა სუყველა ის მეზადური, რად-გან ეს სექტა სეფექალ ატეპის[▽] მომხრეთა პარტიას ეკუთვნოდა. ხაკანს სიმშრების მეზადურთა უნა-ყოფო საქმე იმ ბერძნული იგა-ვისთვის შეუდარებია, სადაც ერთი გალუელი წრუწუნა პაწაწა ნაჩ-ვრეგს უპოვის ხორბლით სავსე კოდს, თავის გუნებისად შეძვრება, კარგა მაგრადაც გამოძლება, მაგ-რამ მუცელგატიკნული უკან ვე-ლარა ძვრება, ნაჩვრეტში ველარ ეგევა: „მაძლარი კოდს თავს ვერ დააღწევ. გამოსვლა თუ გინდა, მშიერი უნდა იყო, როგორიც შეძვერი, ისეთივე უნდა გამოძვრე-აგრეა მესიმშრის საქმეც, მომყ-მარი თუა, დამშეული, სულ აღ-ვილად გაივლის სიმშარსა და ცხადს შუა, მაგრამ იქ ნაშოვნი ნადავლ-ნაალაფარი სიმშრები, რო-მელთაც გულიანად მიაძდა, უკან დაბრუნების საშუალებას არ მის-ცემენ, ვინაიდან ისეთი აღარ არის, როგორიც იქ შევიდა. ამიგომ ან უნდა თავის ნადავლ-ნაალაფარს შეელოს, ანდა იმიახად იქ უნ-და დარჩეს სამუდამოდ. არც პირ-ველ და არც მეორე შემთხვევა-ში არცრა სარგებელია...“

ხაზარეთში მოგზაურობის მერმე მეთოდე კვლავ ოლიმპზედ დაბ-რუნდა მცირე აზიამი, და როს ისევ მოიხილა იგივე სატები, ადრე მო-ხილული, ისინი დაღლილნი ეჩვენ-ნენ. იქ იგი პოლიქრონის მონას-ტრის ილუმენი შეიქმნა, რომელი მონასტრის შესახებაც შემდგომ მრავალი ასეული წლის სიგრძემდ არცაო იყო ცნობილი, გარდა იმი-სა, რომ სამი დროის – არაბუ-ლი, ბერძნული და ებრაული დრო-ის პირაპირმედ აეგოთ, რასაც უნ-და უმაღლოდეს თავის სახელს.

მეთოდე სოლუნელის პორტრეტი, IX საუკუნის ფრესკა

863 წელს მეთოდე სლავებთან დაბრუნდა. საჭირო იყო სლავური სკოლის დაარსება, რომელიც ბერძნული გავლენის ქვეშ იქნე-ბოდა, იარსებებდა თავისი მო-წაფეებით, სლავური დამწერლო-ბითა და ბერძნულიდან სლავუ-რად თარგმნილი წიგნებით. ძმე-ბმა, მეთოდემაც და კონსტანტი-ნემაც, ბავშვობიდან იცოდნენ, რომ ფრინველნი აფრიკაში სხვადას-ხვა ენაზედ ჰიკვიკებდნენ, რომ სტრუმიციდან მოფრენილი მერ-ცხალი სათქმელს ვერ გაუგებდა ნილოსიდან მოფრენილ მერცხალს და რომ მხოლოდ ალბატროსნი მტყეველებენ ყველგან, მთელ დე-დამიწის ზურგზედ, ერთნაირად.

თარგმნა გუარამ გოგიაშვილმა

(გაბრძელება იმწმება)

ქრეთი

27 მაისი, 1977 წელი

17 საათსა და 7 წუთზე (ევროპის დროით) მოხდა მსოფლიო ავია-ცივის ისტორიაში ყველაზე საშიშროლო ავიაკატასტროფა. კუნძულ ტენერიფის (კანარის კუნძულები) აეროპორტის საფრანგ ხოლზე ერთ-მანეთს შეიჯახა ორი გიგანტური „პოინტ-747“.

ერთ-ერთი მათგანი ეკუთვნოდა ამერიკულ კომპანიას PAN American-ს, ხოლო მეორე ნიდერლანდების KLM-ს. ორივე თვითმფრინავის ბორტზე მყოფი 649 ადამიანიდან, შვიახეზის, ხანძრისა და ავადმყოფების შედეგად დაიღუპა 581. დანარჩენები მძიმე მოტყევილობითა და დაზარალებულით საშუალოდ დაინვალიდნენ.

28 მაისი, 1863 წელი

ქალაქ მოსკოვის არსებობის ისტორიაში, ახლანდელი კავშირების სახელის შემოღებამ, პირველად მოეწყო „ქალაქის თავის“ არჩევნები. გამარჯვებულმა 338 ხმით 123-ის წინააღმდეგ მოიპოვა თავადმა ალექსანდრე ალექსანდრის ძე შერაბატოვი.

საყოველთაო არჩევნებაზე, რომელშიც ყველა ფენის წარმომადგენლები ღვაწილოვდნენ მოწვევით, საფუძველი დაუდო ქალაქის რეალური თვითმმართველობის ახალ ეპოქას. 1866 წელს, შერაბატოვს, რომელმაც გარეთაც დიდი წვლილი გაიღო მოსკოვის კეთილმოწყობაში, ქალაქის საპატრიარქო-ქალაქის წოდება მიენიჭა.

29 მაისი, 1927 წელი

წვიმა ამგროსი ალმასარაღის (ერისკაცობაში ამგროსი ხელის) სხანდის დღე. იგი 1861 წელს დაიბადა მარტვილის რაიონის სოფელ ინგოვში. 1885 წელს დაამთავრა თბილისის სასულიერო სემინარია. დიპლომად აპოლონის სოფლის ეპისკოპოსად. 1897 წელს სწავლა გააგრძელა ყაზანის სასულიერო აკადემიაში. 1901 წელს სწავლა დაამთავრა, პირადად ალიკვეცა და სამედიცინო დაგროვდა.

დაუღალავად იბრძოდა სოციალ-დემოკრატიულ მოძრაობის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის. 1905 წელს ამის გამო რუსეთში გადასახლდა. სამედიცინო დიპლომის შემდეგ რაჭაში ქალიშვილს მოწასტრის წინამძღვრობა დაეწყო, შემდეგ თბილისში სინოდალური კანტორის წევრი იყო, მოკლე ხანში კი ფარისცვალების მოწასტრის წინამძღვარი გახდა. 1908 წელს ცილი დასწამდა ეგზარქოს ნიკონის გეგმით მომზადებულ რუსეთში გასახლდა. 1917 წელს საქართველოში დაბრუნდა. 1921 წელს იგი საქართველოს კეთილშობილ-პატრიარქად იქნა არჩეული. ერის სულიერად გამაგრებული 7 თეატრალური ცნობილი მემორანდუმი გაუგზავნა ბანუის კონფერენციის წარმომადგენლებს. პოლემიკურად მთავრობაში ამის გამო წიდი ამგროსი დააპატიმრა. მას 7 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუ-საჯეს, 1924 წლის ანგისტიტით გაათავისუფლეს, ამგროსი ნატანაძე, ჯან-გატყნის დამოუკიდებელი ერის გამაგრებული 1927 წელს აღესრულა. 1994 წელს ამგროსი ხელისუფლების მიერ დაწესდა მისი სახელით ალმასარაღის სახელით.

30 მაისი, 1856 წელი

ხელი მოეწერა პარიზის ტრაქტატს, რითაც დასრულდა ყირიმის ომი. ეს ხელშეკრულება რუსეთისთვის მიტანდა საზღვრების დაბრუნებას და სხვა საკითხებს.

იგი პარტიაში თავისი ტარიტორიის დუნაის განვითარების, გეგმების განხორციელების დუნაისპირა მოსახლეობის, ვალახეთისა და სერბიისა. ეკონომიკური და ჯანდაცვის საზღვარი ფლობდა.

31 მაისი, 1889 წელი

საფრანგეთში მსოფლიო გამოფენაზე ოფიციალურად გაიხსნა თანამედროვე მსოფლიოს ერთ-ერთი საოცრება — ეიფელის კოშკი. ინჟინერი ალექსანდრე გუსტავ ეიფელის პროექტით კონსტრუირებული კოშკი, „სამ დონეზე“. პირველი სართული — 57 მეტრი, მეორე — 115 მეტრი, ხოლო მესამე — 276 მეტრი ალწევდა.

კოშკის ფუძე წარმოადგენდა 100 მ სიღრმის კვადრატს. კოშკში ჩამონტაჟებული 5 ლიფტის საშუალებით დათვალიერებლად შეიძლება ნებისმიერ სართულზე ასვლა. ყველაზე მაღალ — მესამე დონეზე მოწყობილია ფიზიკური და გეოლოგიური ლაბორატორია, რომელიც აინფორმირებს დანადგარებსა და გათვლილი. თავდაპირველად კოშკი 20 წლის ვადით შეიქმნა ექსპლუატაციისთვის, მაგრამ 1910 წელს მთავრობამ ეს ვადა 70 წლით გააგრძელა. რაგინდ საოცრებადაც არ უნდა მოგვიჩვენოთ, ეიფელის კოშკი, გარეთაც, „უკვდავი“ გამოდგა. იგი დღესაც ღვაწილოვს ტურისტებს. 2002 წელს მას 200 მეტილიონი დამო-ალბირებელი ეწვია.

გაჩვენა გვირგვინი: პრემიერ, გეგმებით შეჩვენა ~ შპაშაქ შინაშე ქმთაქსა...

(ინტერვიუ აღებულია ფრინველის გრივის გამოცემაში გასულიყოთ აღრე - „სრ“-ის რედაქციაში...)

დიდი ხანია, რაც რუსეთში გარ-გარა გრილსკას აღიჭრავდა არა რე-გორც გორელის უცხოეთის მსახი-რის, არამედ საზღვრულ ქალიშვილს კინოფილმიდან „გაღის ირონი-ა, ანუ გააგორც“, რომელთან ერთად სსრ კავშირში და მერე რუსეთში თითქმის 30 წელი სვდებოდა ახალ წელს.

— პანი გრილსკა, საბჭოთა კავ-შირში თქვენმა გიშურმა პოპულა-როვამ მოუტანა საზღვრულსა თქვენს საზოგადოებაში? თუ პოლონეთში ემყოფოდნენ თქვენ-ზე?

— რასაკვირველია, ემყოფოდნენ იმაზე, რომ „გაღის ირონი-ა“ რომ-ლისთვის სსრ კავშირის სახელმწი-ფო პრემია მივიღო, რომ ამ ქვეყანა-თან კონტაქტები გაქვს. პოლონე-ლებმა არ იცინა, რომ მსგავსი სახე-ლის მქონეს, შეეძლო ქალიან გვეთქვინოდა მისთვის მიცემის გა-გადგა და გულანდელი ლაპარაკი იმის შესახებ, რაც არ მოგონს. ჩემი თანამგებოლები ამ ინტერვიუსს არ კითხულობდნენ და მხოლოდ იმაზე ხედავდნენ, რომ ხშირად ვარ სსრ კავშირში და ამ ქალიან ვუყ-ვარებარ მასწავლებლად.

— გრამატი, თუ შეიძლება — ახ-ლა რა შეიცვალა პოლონეთში რუ-სებისადმი დამოკიდებულებაში? — სოფი ირონი, რომ თქვენს საზოგ-დოში ერთი უსიამოვნოდ გვეთ-ვებოდნენ.

— რუსები ამაგდეს არ უყვართ და ამათგან ბოლომდე დამოკიდებულება-ში, უწინარეს ყოვლისა, პოლიტიკა-დანაშაუბ. პრობლემატი ხოვ ომის შემდეგ დიდიხყო, რაც თქვენი ჯა-რები კვლავ შემოვიდნენ პოლონეთ-ში, ოლონდ არა განმანათლებლად-ქალითა სხვით, არამედ თავიანთი წესრიგის დასამყარებლად ჩვენს ქი სულ გვეტყუებდნენ, იმ წლების ამ-გების წარმოდგენას სხვა კუთხით ცდილობდნენ: მასწავლებლები — სო-ლაში, პოლიტიკოსები — გაგონებებში.

— ფსიქოლოგები ამ-გობენ, რომ ადამიანების დამოკიდებულება ორ ჯგუფად. ერთი ფი-როვან, რომ ყველაფერი საუბრით უკან დაბრ-და კიდევაც სულ უკან იმურობიან, მეორე — რომ ჯერ კიდევ ყველა-ფერი წინაა და წარ-სულს კი არ უნდა ვიხსე-ნებოდეთ, მხოლოდ წინ უნდა ვიგონებოდეთ; თქვენ რომელ ჯგუფს მიეკუთვნებით?

— დღევანდელი დღით ვსულდგმოვ და მერ-მისზე ერთი კვირის ფარ-გლებით თუ ვაჩერებ ყუ-რვდებარ. ნამყოფს ვი-გონებ ხანდახან; გამო-გიტყდებით, არცთუ მხი-არულია ეს ფიქრები. წარსული ქალიან ხში-რად გიხსენებს სულს, ნერვებს. ასე რომ, იმით

ვისწავლა დაგვიწყობდა, რაც ახ-ლა მაქვს.

აქვე სათქმელად, თქვენმა სახელ-მწიფო პრემიამ გოლო მოულო სა-გოგოლოში ჩემს მუშაობას. ძირითა-დად საზღვარგარეთ მოღვაწეობას მოვიკიდ ხელი — გარემოში, ჩემო-ლოვსაში, გულგარეთი, რუსეთ-ში. პოლონეთში თითქმის არ მაქ-ლევენდნენ როლებს, თანდათან გამო-ვირიცხე მსახიოვური წრისგან.

არ მიყვარს მსახიოვრებთან გეგო-როვან. ისინი მუდამ რაც შეიძლება გვირე ფულის კეთებით არიან და-კავებული. ამ ქი ფული, თავისთა-ვად, არც განმტკიცებს. მოგვაქა-ლი ფიქრს რაც შეეხება, იმასაც გეტყვით, რომ ხასიათი მაქვს ასეთი — მორჩილად ვხვდები საკუთარ გულს, არ შემიძლია თავის შემთვა-ვანა. მიჩვენებ, უმუშევარი ვიჯ-დე და ველოდო, როდის დამიხსე-ბენ. მეთუნი ციფრულად ასე იყო — ვი-ვედი და ველოდი, მხოლოდ ერთხელ ვსინჯე რომლისათვის გრძოლა, ვგრძნობდი, რომ იდეალურად იყო ჩემთვის შესაფერისი — არინას რომ-ლი პეი ჰოვანის ფილმში „წარ-გნა“. არაფერი გამოვიდა — ყველა გამოკითხვის, კანქსხრის შედეგა-ვის მიუხედავად, როლი სხვას მის-ცეს. ამ შემთხვევაში საშუალოდ და-მიკარა ინიციატივის გამოჩენის სა-ლინი.

— ეს სოფიანობა — იჯდე და ელოდი: დამირეკავდნენ, არ დამირე-კავდნენ, დამიხსენებენ, არ დამიხსე-ბენ...

— განა გართლას სულ ვევიცარ! ათასი საქამ მაქვს, პირველ აღილ-ზე ყოველთვის მყავდნენ ქმარი, შვილები, სახლი, აბარაკი... საერ-თოდ, შინაური ქმთაგნით ვარ — ვითყვანებ ჩემს სახლს. სანამ ფუ-ლი მყოფნის, არ ვზრუნავ საშუა-რზე. ამ მუშაობისათვის კი არ

ვცხოვროვ, არამედ ვმუშავო იმი-ნათვის, რომ ვიცხოვრო.

ახლა უკვე პენსიაზე გასულვართ, პენსია კი პოლონეთში ისეთია, რომ მხოლოდ ტულაბის ძალადღისა და სახლის შექმნა შეიძლება.

— პანი გრილსკა, ჩვენ ყველანი გავგონებთ ვკითხულობდით ჯგუფებს... თან ვისთან აიგვიგ-დით — ნატარქისთან თუ გინარა-მევის ასულთან?

— არც ვისთან. ყველა ქალიშვიტი ვუცდიდი თემო ცვენზე ახმდრე-ბულ მიფისწულს... 17 წლისამ გავი-ცანი ჩემი პირველი ქმარი და გვი-ხილავ კიდევაც... ერთი კეთილი კე-ცი იყო, 11 წელი ვიცხოვრეთ ერთად, თუმცა არ გამოვივიდა უფრო ხან-გრძლივი გედნიერება. ჩემი გრალი არ არის, იცის ეს მან. შვილები უკ-ვე მეორე ქმართან გაზარდნენ... ყო-ველთვის ლანგო მამაკაცები მყავ-დნენ. უსიამოვნოდ ჩემთვის არც არავის მამაკაცი. ჯერ სილამაზე ვაძევებ მუზადღვას, მერე კი ინტე-ლიქს, გულს და ასე შემდეგ.

— ცხოვრება, საერთოდ, განვი-რებადით თუ უფრო მისს გცდი-დით?

— გცდიდა. ოლონდ ამ ქლიერი ვარ, ძნელად გა-სასრამი (რამდენიმე წლის წინათ გარბარას ავტოკა-ტასტროფაში დაიღუპა საზღვრული ქალიშვილი, ცოტა ხნის მერე კი მეორე ქმართანაც მოუხდა გან-შორება — რედ.)

— დიდებულად გამოი-ყვრებით. როგორ ახერ-ხებთ?

— მი? გვინდოვ ფორმა-ში ვარ?! რას ამგობთ, აღარც კი ვუძლი ჩემს თანს, მხოლოდ მსუბუქ მაქიაჟს ვიკეთებ. ვარცხნილობის მი-ხედვაც არ მინდა — თან მი-ღის! რომ შეიძლება მდის, მაქიაჟურად მოკლედ შე-ვიტყრიდი. ასე მიჩვენა და იმითმე უკვე ისეთ ასაკში ვარ, რომ ჩემთვის ყველა-ფერი შეიძლება — ქსოვნი-ანთ კი არა, მოსახერხებე-ლი ფანტაზილით სარგული, ისიც, რომ საათოვით ვიჯ-დე სარკის წინ...

ХО-УОБ-У60

[illegible]

(+899d 19-81-71; (+8279d 5-26-36.

რუსუდან მუხიგულაშვილი

